МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор
_____ С. О. Омельченко
(наказ № 463 від 28.08.20р.)

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО КОМІСІЇ З ПИТАНЬ ЕТИКИ
ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ
В ДЕРЖАВНОМУ ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ
«ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

УХВАЛЕНО
вченою радою ДДПУ
протокол № 1 від 28.08.2020р.

Слов'янськ, 2020

1. Загальні положення

1.1. Положення про комісії з питань етики та академічної доброчесності в Державному вищому навчальному закладі «Донбаський державний педагогічний університет» (*далі* – Положення) регулює організаційні засади та порядок діяльності комісій з питань етики та академічної доброчесності (*далі* – Комісії), а також процедури здійснення загального моніторингу та контролю за дотриманням членами університетської спільноти норм і принципів етики та академічної доброчесності в Державному вищому навчальному закладі «Донбаський державний педагогічний університет» (*далі* – ДДПУ).

1.2 Положення розроблене відповідно до:

- Цивільного Кодексу України від 16.01.2003 р. № 435-IV;
- Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII;
- Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII;
- Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 р. № 848-VIII;
- Закону України «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 р. № 3792-XII;
- Закону України «Про захист суспільної моралі» від 20.11.2003 р. № 1296-IV;
- Закону України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 р. № 1700-VII;
- Положення про Комісію з етики Українського інституту розвитку фондового ринку Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана;
- Статуту ДДПУ;
- Положення про академічну доброчесність педагогічних, науково-педагогічних працівників та здобувачів у Державному вищому навчальному закладі «Донбаський державний педагогічний університет»;
- інших нормативно-правових актів чинного законодавства України та

внутрішніх організаційно-розпорядчих документів ДДПУ.

1.3 У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

Академічна доброчесність – сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Комісія з питань етики та академічної доброчесності – незалежний орган, що діє в ДДПУ з метою дотримання членами університетської спільноти норм академічної доброчесності та корпоративної етики.

Реєстр обліку звернень – електронна база даних, яка містить облік звернень учасників освітнього процесу ДДПУ та ухвалені комісіями рішення щодо питань етики та академічної доброчесності.

Заява **–** письмове звернення притягнути до відповідальності особу (осіб), яка/які порушила(и) норми етики та/чи академічної доброчесності, оформлене за певним зразком, що подається на ім’я голів комісій.

Апеляція – оскарження особою, відносно якої розглядалося питання щодо порушення норм етики та/чи академічної доброчесності, рішення Комісій відносно його/їх причетності до порушення норм етики та академічної доброчесності.

2. Мета та завдання комісій

2.1. *Метою* діяльності Комісій є сприяння дотриманню етичних норм і стандартів, фундаментальних принципів академічної доброчесності та вирішення етичних конфліктів між учасниками освітнього процесу, членами університетської спільноти.

2.2. Завдання Комісій:

- забезпечувати розгляд заяв щодо фактів порушення норм етики чи/та академічної доброчесності, підготовку відповідних висновків;

- перевіряти академічні тексти на наявність ознак

збігів /ідентичності/схожості за допомогою технічних і програмних засобів;

- здійснювати моніторинг дотримання учасниками освітнього процесу етичних норм поведінки, встановлених Конституцією України, законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», Кодексом честі та гідності ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

- сприяти розвиткові партнерських відносин та зміцненню довіри між учасниками освітнього процесу ДДПУ, формуванню у них спільної організаційної культури, високих морально-етичних якостей та повсякденної етичної поведінки;

- налагоджувати діалог і досягнення згоди між сторонами конфлікту через об'єктивне та принципове обговорення складних морально-етичних ситуацій;

- консультувати учасників освітнього процесу та розробляти рекомендації щодо культури поведінки всіх членів університетської спільноти і поширення етичних цінностей, принципів та стандартів.

3. Порядок формування комісій та їх склад

3.1 Комісії в ДДПУ створюються в межах факультету, спеціалізованої вченої ради / кафедри, університету з метою перевірки на наявність ознак збігів/ідентичності/схожості академічних текстів, а також розгляду, здійснення аналізу одержаних заяв щодо фактів порушення норм етики чи/та академічної доброчесності та підготовки відповідних висновків.

3.2 На кожному факультеті наказом ректора ДДПУ на основі рішень вчених рад факультетів та службових записок від деканів факультетів (*Додаток 1)* створюється комісія з питань етики та академічної доброчесності факультету (*далі* – Комісія факультету), яка формується з числа провідних науково-педагогічних працівників факультету та представників студентського самоврядування факультету. Допускається залучення до діяльності Комісії факультету представників науково-педагогічної громадськості, які не є співробітниками факультету.

3.3 У кожній спеціалізованій вченій раді ДДПУ наказом ректора ДДПУ на основі службової записки голови спеціалізованої вченої ради (*Додаток 2)* створюється комісія з питань етики та академічної доброчесності спецради (*далі* – Комісія спецради), яка формується з числа провідних членів ради та вченого секретаря спецради ДДПУ. До складу Комісії спецради в обов'язковому порядку входять голова та секретар спецради, які є відповідно головою та секретарем Комісії спецради. Якщо експерти, які призначені спецрадою для аналізу дисертаційної роботи, не є членами комісії спецради, вони долучаються до її роботи як тимчасові члени комісії з правом голосу.

3.4 На відповідній кафедрі ДДПУ, де відбувається підготовка здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти відповідної спеціальності, наказом ректора ДДПУ на основі службової записки від завідувача кафедри (*Додаток 2*) створюється комісія з питань етики та академічної доброчесності кафедри (*далі* – Комісія кафедри), яка формується з числа провідних членів кафедри. До складу Комісії кафедри в обов'язковому порядку входять завідувач кафедри, який відповідно є головою комісії, та гарант освітньої програми. Якщо рецензенти, які призначені кафедрою для попередньої експертизи дисертації, не є членами комісії з академічної етики кафедри, вони долучаються до її роботи як тимчасові члени комісії з правом голосу.

3.5 З метою вирішення питань, що не входять до повноважень комісій у межах факультету, спеціалізованої вченої ради / кафедри, наказом ректора створюється комісія загальноуніверситетського рівня (*далі* – Комісія ДДПУ). До складу Комісії ДДПУ входять: проректор з науково-педагогічної роботи (голова), декан факультету (заступник голови), голова студентської ради, голова профспілкового комітету та начальник відділу кадрів. За згодою на засідання можуть запрошуватися декани інших факультетів, завідувачі кафедр, куратори академічних груп, а також інші науково-педагогічні, педагогічні працівники, відповідальні за навчальну, наукову, методичну та організаційну роботу кафедр, деканатів, інших структурних підрозділів.

3.6 Комісії факультетів, спецрад / кафедр, Комісія ДДПУ створюються на початку навчального року і діють протягом трьох років.

3.7 Комісії здійснюють свої повноваження на основі принципів незалежності, неупередженості, академічної чесності та прозорості.

4. Повноваження Комісій

4.1 До повноважень комісій входять:

- розгляд заяв щодо фактів порушення норм етики чи/та академічної доброчесності, підготовка відповідних висновків;
- перевірка академічних текстів на наявність ознак збігів /ідентичності/схожості за допомогою технічних і програмних засобів;
- протоколювання засідань та формування річного звіту про роботу Комісій;
- проведення інформаційної роботи з популяризації принципів академічної доброчесності та професійної етики серед учасників освітнього процесу;
- надання рекомендацій і консультацій щодо способів та шляхів ефективнішого дотримання норм і принципів етики й академічної доброчесності;
- моніторинг дотримання учасниками освітнього процесу етичних норм поведінки та принципів академічної доброчесності;
- підготовка пропозицій щодо удосконалення системи роботи комісій, підвищення ефективності впровадження норм та принципів етики й академічної доброчесності в освітню та наукову діяльність ДДПУ;
- інші повноваження відповідно до вимог чинного законодавства України та нормативних актів ДДПУ.

5. Організація діяльності комісій та процедура розгляду справ

5.1 Комісії обираються та діють у межах своїх повноважень з дати набрання чинності наказу ректора протягом трьох років.

5.2 Організаційною формою роботи Комісії є засідання. Засідання скликаються у разі необхідності вирішення оперативних та нагальних питань.

5.3 Комісії зі свого складу обирають заступників голів та секретарів.

5.4 Голова Комісії веде засідання, підписує протоколи та висновки. За відсутності голови його обов'язки виконує заступник. Повноваження відносно ведення протоколу засідання, технічної підготовки матеріалів до розгляду їх на засіданні здійснює секретар.

5.5 Засідання Комісій вважають правоможними, якщо на ньому присутні не менш ніж дві третини її членів.

5.6 Будь-який учасник освітнього процесу, якому стали відомі факти порушення норм академічної доброчесності чи про можливість такого порушення, може звернутися до Комісії з письмовою заявою (*Додаток 3*) на ім'я її голови. У заяві обов'язково зазначаються особисті дані заявника (ПІБ, контактні дані: адреса, телефон, місце роботи, посада, навчальний курс, група, особистий підпис). Анонімні заяви чи заяви, викладені в некоректній формі, Комісіями не розглядаються.

5.7 Після надходження заяви щодо порушення норм етики та/чи академічної доброчесності або про можливість такого порушення секретар Комісії повідомляє особу, стосовно якої порушено питання, про дату, час та місце проведення засідання Комісії.

5.8 На засідання Комісії запрошуються заявник та особа, відносно якої розглядається питання щодо порушення норм етики та/чи академічної доброчесності.

5.9 Кожна особа, відносно якої розглядається питання щодо порушення норм етики та/чи академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення, подавати до них зауваження;

- надавати усні та письмові пояснення, інші документи, або відмовитися від надання будь-яких пояснень;

- брати участь у дослідженні доказів порушення норм етики та/чи

академічної доброчесності.

5.10 Комісія приймає рішення шляхом відкритого голосування. Рішення вважають прийнятим, якщо за нього проголосувало більш як половина присутніх на засіданні членів Комісії. У випадку, коли голоси розподіляються порівну, остаточне рішення приймається головою Комісії.

5.11 Рішення Комісії оформлюється протоколом, який підписує голова та секретар Комісії.

5.12 За результатами розгляду справи та з'ясування всіх істотних обставин Комісія впродовж двох робочих днів готує висновок щодо наявності або відсутності факту порушення норм етики та/чи академічної доброчесності, які підписують усі її члени, присутні на засіданні. Зазначені висновки мають рекомендаційний характер, подаються ректору для прийняття рішення щодо подальшого вжиття відповідних заходів морального, дисциплінарного чи адміністративного характеру.

5.13 Висновок Комісії складається з таких частин:

- у вступній частині зазначається дата та місце засідання Комісії, учасники процедури розгляду питання щодо порушення норм етики та/чи академічної доброчесності та зміст заяви;

- у доказовій частині зазначаються обставини та докази, які Комісія взяла до уваги;

- у резолютивній частині містяться рекомендації Комісії для прийняття остаточного рішення ректором ДДПУ.

5.14 Особу, стосовно якої розглядалося питання про порушення норм етики та/чи академічної доброчесності, ознайомлюють з висновком Комісії, що вона засвідчує своїм підписом.

5.15 Факт звернення та прийняте за ним рішення обов'язково фіксується в Реєстрі обліку звернень *(Додаток 4)*.

5.16 Комісії не рідше одного разу на рік звітують про свою діяльність перед вченою радою ДДПУ.

5.17 Комісії зберігають усі документи, що стосуються їх діяльності,

протягом трьох років, після чого передають їх до архіву ДДПУ.

6. Прикінцеві положення

6.1. Положення вводиться в дію з наступного дня після його затвердження наказом ректора.

6.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться наказом ректора або наказом ректора за рішенням вченої ради університету або відповідного дорадчого органу. У такому ж порядку Положення скасовується.

6.3. Відповідальність за актуалізацію Положення та контроль за виконання його вимог несуть посадові особи університету відповідно до їх функціональних обов'язків.

РОЗРОБНИКИ ПОЛОЖЕННЯ:

Перший проректор з науково-педагогічної роботи	_____	О. Г. Набока
Проректор з науково-педагогічної роботи	_____	С. О. Чайченко
Керівник підрозділу моніторингу якості вищої освіти	_____	Т. В. Шулик
Фахівець підрозділу моніторингу якості вищої освіти	_____	А. В. Коркішко

ПОГОДЖЕНО:

Перший проректор з науково-педагогічної роботи	_____	О. Г. Набока

Додаток 1

Ректору ДДПУ
_____
ПІБ
декана _____
факультету
_____
ПІБ

Службова записка

Прошу дозволити створення комісії з питань етики та академічної доброчесності на _____ факультеті та затвердити її склад:

Голова комісії: *(декан факультету)*

Члени комісії:

1. *(провідний науково-педагогічний працівник факультету).*
2. *(провідний науково-педагогічний працівник факультету).*
3. *(представник студентського самоврядування).*

Декан _____ _____
(підпис) (ПІБ)

Додаток 2

Ректору ДДПУ

_____
ПІБ
голови спеціалізованої вченої ради /
завідувача кафедри

_____
ПІБ

Службова записка

Прошу дозволити створення комісії з питань етики та академічної доброчесності у спеціалізованій вченій раді / на кафедрі _____ та затвердити її склад:

Голова комісії: *(голова ради / завідувач кафедри).*

Члени комісії:

1. *(секретар ради / провідний науково-педагогічний працівник кафедри);*

2. *(член ради / провідний науково-педагогічний працівник кафедри).*

Голова спеціалізованої вченої ради
/ завідувач кафедри _____ _____
(підпис) (ПІБ)

Додаток 3

Голові Комісії ДДПУ/
_____факультету/
спецради_____/
кафедри _____
(зазначити необхідне)

_____
ПІБ

_____
_____
_____
особисті дані заявника (ПІБ, контактні дані: адреса, телефон, місце роботи, посада, навчальний курс, група)

Заява

Прошу Вас розглянути питання щодо _____
_____
_____
_____
_____

_____ _____
дата підпис

Додаток 4

Реєстр обліку звернень

до Комісії університету/_____факультету/спецради_____/кафедри _____
(зазначити необхідне)
з питань етики та академічної доброчесності

№ з/п	ПІБ заявника	Дата подання заявки	Зміст заяви	ПІБ та дані особи (факультет, курс, група, посада), відносно якої розглядається питання	Дата засідання	Рішення Комісії	Наказ про затвердження рішення та вжиті заходи